

Linnainmaa: Ehdotus laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 47 §:n muuttamisesta ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnalle

Aloitteessa ehdotetaan, että kirjanpitolain 16 a §:ssä säädetty pakolliset varaukset säädetään vähennyskelpoisiksi tuloverotuksessa. Lisäksi ehdotetaan, että yhteisöt voivat vuonna 1994 siirtää suoraan sidottuun omaan pääomaan sen osan siirtymävarauksesta, joka on muodostettu palkkojen perusteella.

Kirjanpitolain 16 a §:ssä säädetään ns. pakollisista varauksista. Mainitun lainkohdan mukaan tuotoista vähennetään 16 §:ssä säädetyn lisäksi ne vastaiset menot, joiden suorittamiseen kirjanpitovelvollinen on sitoutunut ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa, samoin kuin ne vastaiset menetykset, joiden toteutumista on pidettävä ilmeisenä.

Voimassa olevan verolainsäädännön mukaan pakolliset varaukset eivät ole eräitä harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta tuloverotuksessa vähennyskelpoisia eriä. Jos vastainen meno tai ilmeinen menetys on vähennettävä kirjanpidossa tuotoista, mutta vastaava vähennys on verotuksessa kielletty, on todennäköistä, että kirjanpitovelvolliset eivät muodosta tilinpäätöksissään pakollisia varauksia. Tärkeänä pidetty oikea tilinpäätösinformaatio jää näin saamatta. Verotuksessa on edellä mainituissa tapauksissa joskus epäselvää, milloin meno on jo sillä tavoin realisoitunut, että se voidaan suoriteperiaatteen mukaisesti kirjata kuluksi. Kirjanpidon ja verotuksen keskinäinen kytkentä johdonmukaistuu ja verotus selkiintyy, jos pakolliset varaukset voitaisiin vähentää myös tuloverotuksessa.

Veroudistuksesta johtuva varusten purkautuminen on omiaan heikentämään yritysten pääomarakennetta. Jotta yritysten kannattavuutta voidaan parantaa ja toimintamahdollisuuksia turvata, tulisi ainakin osa siirtymävarauksesta voida siirtää omaan pääomaan. Tämän vuoksi ehdotan, että yhteisöt saavat siirtää veroseurauksista vararahastoon sen osan siirtymäva-

rauksesta, joka on muodostettu palkkojen perusteella. Siirto toteutettaisiin verovuonna 1994. Vaihto-omaisuuden perusteella muodostettu siirtymävaraus ja vanhat investointivaraukset tuloutuisivat nykyisen lainsäädännön mukaisesti.

Kun yhteisö voisi siirtää vain palkkojen perusteella muodostetun osan siirtymävarauksesta, kohdistuisi siirtomahdollisuus työvoimavaltaisiin yrityksiin. Varausten siirto parantaisi yritysten vakavaraisuutta ja turvaisi toimintaedellytyksiä, joten yritysten mahdollisuus työllistää myös tulevaisuudessa paranisi.

Kun varausten siirtomahdollisuus koskisi vain osakeyhtiöitä ja muita yhteisöjä, joilla oma pääoma jaetaan sidottuun ja vapaaseen omaan pääomaan, ja kun siirto tehtäisiin sidottuun omaan pääomaan, siirretyt varaukset eivät missään olosuhteissa voisi olla jaettavissa voittoina omistajille tai muutoin omistajien nostettavissa.

Muut yritysmuodot kuin yhteisöt eli yksityisliikkeet, avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt saavat jatkossakin tehdä ja säilyttää toimintavarausten. Eri yritysmuotojen tasapuolinen verokohtelu toteutuu, jos yhteisöille annetaan mahdollisuus siirtää toimintavaraukseen perustuva osa siirtymävarauksesta omaan pääomaan sen vastapainoksi, että niillä ei ole enää toimintavaraushallinnollisuutta.

On todennäköistä, että varauksia siirtäisivät vararahastoon ennen kaikkea pienet ja keskisuuret yritykset.

Varausten siirto omaan pääomaan tulisi toteuttaa ensi tilassa, jotta siirron hyöty olisi mahdollisimman suuri. Kun kuitenkin osalla yrityksistä vuoden 1993 tilikausi on jo päättynyt, ja kun palkkojen perusteella tehtävän siirtymävarauksen kokonaismäärä on yhteisöjen osalta eräissä tapauksissa kokonaan selvillä vasta vuonna 1994, tulisi siirto tehdä vuonna 1994.

Suomessa pankit ja rahoitusyhtiöt ovat saaneet siirtää varauksia omaan pääomaan nimenomaan vahvistaakseen pääomarakennettaan. Norjassa sallittiin varausten siirto omaan pääomaan verouudistuksen yhteydessä. Myös Ruotsissa on esitetty, että puolet varauksista voidaan siirtää omaan pääomaan. Suomen verouudistus on pyritty toteuttamaan Pohjoismaiden verouudistusten mukaisesti, jota periaatetta tulisi noudattaa myös varausten osalta.

Pakollisten varausten vähennyskelpoisuus tuloverotuksessa ja palkkojen perusteella muodostettujen siirtymävarausten verovapaa siirto si-dottuun omaan pääomaan eivät vähennä olen-naisesti tuloveron tuottoa.

Edellä esitetyn perusteella ehdotan,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 47 §, sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1539/92), seuraavasti:

47 §

Jos verovelvollinen on kirjanpidossaan vähentänyt tuotoista kirjanpitolain 16 a §:ssä tarkoitetun vastaisen menon tai menetyksen (pakollinen varaus), vastaava erä on vähennyskelpoinen myös verotuksessa.

Rakennus-, laivanrakennus- tai metalliteollisuusliikettä harjoittava verovelvollinen, joka on takuusitoumuksensa tai muun vastaavan velvoitteen perusteella vastuussa valmistamassaan rakennuksessa, sillassa, laiturissa, tiessä, padossa tai niihin verrattavassa rakennelmassa, ilmaluoksessa, sellaisessa vesialuksessa, jonka rungon suurin pituus on vähintään 10 metriä, tai suurehkoissa koneyksiköissä ilmenevistä virheellisyyksistä, saa vähentää verovuonna luovuttamansa hyödykkeen takuukorjauksista odotettavissa olevia menoja vastaavan takuuvarauksen.

Meno, jota vastaava pakollinen varaus tai takuuvaraus on vähennetty 1 tai 2 momentin nojalla, ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen. Se osa takuuvaraksesta, joka ylittää takuukorjauksista syntyneiden menojen määrän, luetaan veronalaiseksi tuloksi sinä verovuonna, jona takuuaika on päättynyt. Muu verotuksessa vähennetty vastainen meno, joka ei ole aikanaan realisoitunut, luetaan veronalaiseksi tuloksi samalla tapaa kuin se on tuloutettu kirjanpidossa hyvän kirjanpitotavan mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1993. Lakia sovelletaan ensimmäisen ker-
ran vuodelta 1993 toimitettavassa verotuksessa.

2.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1539/92) voimaantulosäännöksen 12 ja 14 momentti seuraavasti:

— — — — —
a) Siirtymävaraus saadaan lukea tuloksi viimeistään verovuonna 1997 tai käyttää verovelvollisen elinkeinotoiminnan välittömään käyttöön verovuosina 1994—1997 hankittavan investointivarauslain 9 §:ssä tarkoitetun käyttöomaisuuden hankintamenojen ja mainitussa lainkohdassa tarkoitettujen muiden menojen kattamiseen siltä osin kuin menojen suorittamisvelvollisuus on syntynyt verovuoden 1997 loppuun mennessä.

b) Edellä a kohdasta poiketen yhteisöllä on oikeus siirtää voimaantulosäännöksen 8 momentin e kohdan nojalla tekemänsä siirtymävaraus tai sen osa sekä voimaantulosäännöksen 11 momentissa tarkoitettu siirtymävaraukseen luetava määrä tai sen osa suoraan vararahastoon verovuoden 1994 verotuksessa.

— — — — —

Jos verovelvollinen ei ole käyttänyt siirtymävarausta tai sitä ei ole luettu veronalaiseksi tuloksi viimeistään verovuonna 1997 taikka yhteisö ei ole siirtänyt siirtymävarausta tai siirtymävaraukseen luettavaa määrää voimaantulosäännöksen 12 momentin b kohdan mukaisesti vararahastoon, luetaan käyttämättä, tuloksi lukematta tai vararahastoon siirtämättä jätetty osa siirtymävarauksesta verovuoden 1997 veronalaiseksi tuloksi. Jos verovelvollinen lopettaa elinkeinotoimintansa, luetaan siirtymävaraus toiminnan lopettamisvuoden veronalaiseksi tuloksi.

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1993. Lakia sovelletaan ensimmäisen ker-
ran vuodelta 1994 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 9 päivänä marraskuuta 1993

Tuula Linnainmaa

